

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ 2026

Μάθημα: ΙΣΤΟΡΙΑ (4)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Παρασκευή, 19 Ιουνίου 2026

08:00 – 11:00

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ **ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ**
ΚΑΙ **ΤΡΙΑ (3) ΜΕΡΗ**.
ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΘΟΥΝ **ΟΛΕΣ** ΟΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΩΝ **ΤΡΙΩΝ (3) ΜΕΡΩΝ**

ΜΕΡΟΣ Α΄

(20 ΜΟΝΑΔΕΣ)

A1. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο απαντήσεών σας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

α. Στο Συνέδριο Ειρήνης της Βιέννης (1814 - 1815) έλαβε μέρος και η Πρωσία.

β. Η Βιομηχανική Επανάσταση ξεκίνησε από τη Γερμανία.

γ. Το ΝΑΤΟ ιδρύθηκε ως συνασπισμός χωρών της Ανατολικής Ευρώπης.

δ. Η σύγκρουση Βόρειας και Νότιας Κορέας έγινε στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου.

ε. Η Τουρκική Εισβολή στην Κύπρο ξεκίνησε τον Ιούλιο του 1974.

(5 x 2μ. = 10 μονάδες)

A2. Να αντιστοιχίσετε κάθε προσωπικότητα της Στήλης Α΄ με ένα στοιχείο της Στήλης Β΄. Να γράψετε στο τετράδιο εξέτασής σας τους αριθμούς της Στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα, το γράμμα της Στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη Στήλη Β΄ περισεύουν δύο στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Όθωνας	α. Βρετανός Πρωθυπουργός
2. Ελευθέριος Βενιζέλος	β. Βασιλιάς της Ελλάδας
3. Φραγκίσκος Φερδινάνδος	γ. Αγωνιστής της ΕΟΚΑ
4. Γουίνστον Τσόρτσιλ	δ. Τσάρος της Ρωσίας
5. Γρηγόρης Αυξεντίου	ε. Οθωμανός Σουλτάνος
	στ. Πρωθυπουργός της Ελλάδας
	ζ. Διάδοχος του αυστριακού θρόνου

(5 x 2μ. = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Β΄

(45 ΜΟΝΑΔΕΣ)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

α. New Deal, 1933

(εμπνευστής, δύο [2] μέτρα, ένα [1] αποτέλεσμα)

β. Κίνημα των Αδεσμεύτων

(χρονολογία, δύο [2] μέλη, δύο [2] επιδιώξεις)

γ. Ψήφισμα 186 του Συμβουλίου Ασφαλείας

(χρονολογία, δύο [2] πρόνοιες)

(3 x 5μ. = 15 μονάδες)

B2. Σε κείμενο έκτασης 200-240 λέξεων, να αναφέρετε την **αιτία** και την **έκβαση** του Α΄ και του Β΄ Βαλκανικού Πολέμου (1912-1913). Στη συνέχεια, να παρουσιάσετε τις **δύο (2) συνθήκες** με τις οποίες έληξαν οι Βαλκανικοί Πόλεμοι, κάνοντας αναφορά σε **δύο (2) πρόνοιες** της κάθε συνθήκης. Τέλος, να εξηγήσετε γιατί το αποτέλεσμα αυτών των πολέμων ήταν **σημαντικό** για την εδαφική επέκταση της Ελλάδας. Στο κείμενό σας να εντάσσονται λειτουργικά οι πιο κάτω όροι/έννοιες:

**Συνθήκη Λονδίνου, Συνθήκη Βουκουρεστίου,
εδαφικές ρυθμίσεις, Μεγάλη Ιδέα**

(15 μονάδες)

B3. Η Ελληνική Επανάσταση ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του 1821 με την εξέγερση στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. Σε κείμενο έκτασης 140-180 λέξεων: **α)** να αιτιολογήσετε την **επιλογή του χώρου** της εξέγερσης, **β)** να καταγράψετε **τρεις (3) λόγους** αποτυχίας της και **γ)** να παρουσιάσετε **τρεις (3) παράγοντες** που ευνόησαν τη μετέπειτα εδραίωση της Επανάστασης στον νότιο ελλαδικό χώρο.

(15 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

(35 ΜΟΝΑΔΕΣ)

Προσοχή:

- Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα/στοιχεία.
- Η αντιγραφή αυτούσιων χωρίων από τις πηγές, χωρίς περαιτέρω επεξεργασία τους, αξιολογείται με μηδέν μονάδες.

Γ1

(12 μονάδες)

Παράθεμα Ι

Νεκροί Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου

Χώρες	Πληθυσμός	Νεκροί
Γαλλία	36.5 εκ.	1.4 εκ.
Γερμανία	67 εκ.	1.8 εκ.
Ιταλία	37 εκ.	0.46 εκ.
Βρετανία	46 εκ.	0.74 εκ.
Ρωσία	164 εκ.	1.7 εκ.
Αυστροουγγαρία	52 εκ.	1.2 εκ.
Η.Π.Α.	93 εκ.	0.11 εκ.

εκ. = εκατομμύρια

Στοιχεία του πίνακα από: M. Howard, *The First World War, A very short introduction*, Oxford University Press, Oxford/New York 2002, Appendix II.

Παράθεμα II

Παρ' όλο που ο πόλεμος [Α΄ Παγκόσμιος, 1914-1918], εξαιτίας του στατικού* του χαρακτήρα, είχε λίγα σχετικά θύματα στον άμαχο πληθυσμό, οι συνολικοί αριθμοί των νεκρών και τραυματιών ήταν εκπληκτικοί. Σε σύνολο 65 περίπου εκατομμυρίων ανδρών που πολέμησαν κάτω από τις σημαίες των εμπολέμων, 10 εκατομμύρια σκοτώθηκαν και άλλα 20 εκατομμύρια τραυματίστηκαν. Ο αγώνας ήταν μια πάλη αντοχής. Η νίκη των δυνάμεων της Αντάντ ήρθε ως αποτέλεσμα του αδιαφιλονίκητου ελέγχου των θαλασσών από μέρους τους και της απεριόριστης σχεδόν δυνατότητας τους να εφοδιάζονται με κεφάλαια, τρόφιμα και πολεμοφόδια από σύμμαχες και ουδέτερες χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο.

*στατικού= αμετάβλητου

E. Burns, *Ευρωπαϊκή Ιστορία: Εισαγωγή στην Ιστορία και Πολιτισμό της Νεότερης Ευρώπης*, τ.2, εκδ. Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1988, σελ. 287.

Παράθεμα III

Τα σχέδια όλων των στρατιωτικών επιτελείων βασίζονταν στην προοπτική ενός σύντομου πολέμου. Αλλά νέα όπλα είχαν καταστήσει την άμυνα τόσο ισχυρή, ώστε να αποκλείονται ξαφνικές νίκες και έτσι, μέσα σε λίγες εβδομάδες, ο πόλεμος καταστάλαξε σ' ένα μακρό αδιέξοδο, που έμεινε άλυτο επί τέσσερα σχεδόν χρόνια. Καθώς ο πόλεμος τραβούσε σε μάκρος, γινόταν όλο και περισσότερο μια αναμέτρηση λαών και οικονομικών πόρων και λιγότερο στρατών και στόλων. Ο υποβρυχιακός πόλεμος, με τον οποίο οι Γερμανοί επεδίωξαν να εξουδετερώσουν τη συντριπτική υπεροχή του βρετανικού πολεμικού ναυτικού, κατέστρεφε εμπορικά πλοία που μετέφεραν τρόφιμα και βιομηχανικά εφόδια, ενώ ο αποκλεισμός των γερμανικών λιμένων [από την Αντάντ] νέκρωνε τη γερμανική οικονομία με τη στέρση βασικών υλικών.

Κ.Ουάιρ, Κ.Μ.Πανικκάρ, Ι.Μ.Ρομείν, *Ιστορία της Ανθρωπότητας: Η εξέλιξη του πολιτισμού και των επιστημών, ο εικοστός αιώνας*, τ.9, εκδ. Χ.Τεγόπουλος – Ν.Νίκας & Σία Ο.Ε., Αθήναι 1970, σελ. 0288/4501.

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω Παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α. Με βάση τον πίνακα του Παραθέματος I, να καταγράψετε **δύο (2) χώρες** των δυνάμεων της Αντάντ και **δύο (2) χώρες** των Κεντρικών Δυνάμεων που είχαν τον μεγαλύτερο αριθμό νεκρών στον πόλεμο. **(2 μονάδες)**
- β. Να αναφέρετε με βάση το Παράθεμα II **δύο (2) λόγους** επικράτησης της Αντάντ στον πόλεμο και να εξηγήσετε με βάση το Παράθεμα III **πώς** η Γερμανία προσπάθησε να εξουδετερώσει την υπεροχή των δυνάμεων της Αντάντ. **(5 μονάδες)**

γ. Στο Παράθεμα II ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος χαρακτηρίζεται ως *στατικός*. Να εξηγήσετε τον χαρακτηρισμό αυτόν με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, κάνοντας αναφορά και στη χρήση της νέας τεχνολογίας στον πόλεμο. **(5 μονάδες)**

Γ2

(12 μονάδες)

Παράθεμα I

«Ο Heil*-ότατος»

Απόσπασμα σκίτσου στο βρετανικό περιοδικό *The Punch*, ημερομ. 15/08/1934.

Μετάφραση κειμένου στην κορώνα:

**Πρόεδρος,
Καγκελλάριος,
Αρχηγός του Στρατού**

https://magazine.punch.co.uk/image?_bqG=141&_bqH=eJwzi8wocwzKLUmO9oo0Kg4PtvTxTvUMSQsqDAm0MjlySDI0AGMg6RnvEuxs61yUX55XrAbmxDv6udiWANmhwa5B8Z4utqEghVleWZmmQUI5OZ7pavGOziG2xamJRckZAKMaIFs-

(Ημ. ανάκτησης: 17/06/2026)

* ναζιστικός χαιρετισμός, συνήθως συνδυασμένος με το όνομα του ηγέτη των Ναζί.

Παράθεμα II

Η μεγάλη επίδραση του Μουσολίνι στον Χίτλερ φαίνεται επίσης από το γεγονός ότι αρχικά εγκαθίδρυσε το καθεστώς του με πολύ παρόμοιο τρόπο. Όπως είχε κάνει και ο Μουσολίνι, έτσι και ο Χίτλερ σχημάτισε κυβέρνηση συνασπισμού στις 30 Ιανουαρίου 1933, στην οποία οι συντηρητικοί είχαν περισσότερους υπουργούς από τους Ναζί. Ωστόσο, όπως και στην Ιταλία το 1922, οι Εθνικοσοσιαλιστές έλαβαν εκείνα τα υπουργεία χάρη στα οποία ήταν δυνατή η οικοδόμηση ενός αστυνομικού κράτους. Όπως και ο Μουσολίνι, έτσι και ο Χίτλερ πέρασε έναν εξουσιοδοτικό νόμο από το κοινοβούλιο, ο οποίος, αφού παρατάθηκε αρκετές φορές, κατέστησε δυνατή τη φαινομενικά νόμιμη εγκαθίδρυση μιας δικτατορίας. Ο Χίτλερ έδωσε κρατική υπόσταση στα Τάγματα Εφόδου, τοποθετώντας τον κομματικό του στρατό σε μια βασική πολιτική θέση, όπως είχε κάνει και ο Μουσολίνι με τη φασιστική πολιτοφυλακή του. [...] Όσο περισσότερο ο Χίτλερ επέκτεινε τη δικτατορία του και όσο μεγαλύτερες ήταν οι διπλωματικές επιτυχίες του, τόσο περισσότερο κυριαρχούσε στις πολιτικές σχέσεις με τον Μουσολίνι.

Wolfgang Schieder, "Adolf Hitler and Benito Mussolini, The Staging of a Political Friendship", στο: Andrea, Di Michele and Focardi, Filippo, *Rethinking Fascism: The Italian and German Dictatorships*, De Gruyter Oldenbourg, Berlin/ Boston 2022, σελ.88 (ελεύθερη μετάφραση θεματοθετικής ομάδας).

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω Παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α. Να περιγράψετε το σκίτσο του Παραθέματος I (πρόσωπο, αντικείμενο), να κατονομάσετε το εικονιζόμενο πρόσωπο και να εξηγήσετε ποιο μήνυμα θέλει να στείλει ο σκιτσογράφος. **(6 μονάδες)**
- β. Με βάση το Παράθεμα II, να καταγράψετε **τρεις (3) επιδράσεις** που άσκησε η δικτατορία του Μουσολίνι στον Χίτλερ. **(3 μονάδες)**
- γ. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε και να εξηγήσετε **μία (1) διπλωματική επιτυχία** του Χίτλερ κατά την περίοδο **1938-1939**. **(3 μονάδες)**

Παράθεμα Ι

Το 1958 οι πιέσεις εντάθηκαν. Τον Φεβρουάριο, μετά από βρετανική βολιδοσκόπηση, η ελληνική κυβέρνηση εξέτασε το ενδεχόμενο να δεχτεί την παραχώρηση μίας βάσης στην Κύπρο στους Τούρκους, με αντάλλαγμα την Ένωση. Και αυτό παρά την αντίθετη γνώμη του Μακαρίου: στη φάση αυτή, επειδή ακριβώς συζητούνταν η ίδια η άμεση Ένωση, η Αθήνα φαίνεται ότι έκρινε εαυτήν αρμόδια να λάβει τη σχετική απόφαση ή έστω να εξετάσει μια παρόμοια λύση. Έτσι κι αλλιώς, η βρετανική βολιδοσκόπηση απορρίφθηκε από τους Τούρκους, οπότε δεν υπήρξε πεδίο για την ανάπτυξη διαφωνίας. Ούτε και καταγράφεται διαφορετική θέση Αθήνας και Λευκωσίας μετά την παρουσίαση του σχεδίου Macmillan τον Ιούνιο του 1958. Στη φάση αυτή η ελλαδική και η κυπριακή ηγεσία συμφωνούσαν ότι το σχέδιο ήταν καταστροφικό και προοίμιο διχοτόμησης.

Ευάνθης Χατζηβασιλείου, *Στρατηγικές του Κυπριακού: Η δεκαετία του 1950*, β' εκδ., εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2005, σσ. 349-350.

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω Παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α.** Να γράψετε αν η πιο πάνω πηγή είναι πρωτογενής ή δευτερογενής. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας. **(2 μονάδες)**
- β.** Με βάση το Παράθεμα Ι να αναφέρετε ποια ήταν η πρόταση της βρετανικής βολιδοσκόπησης στις αρχές του 1958 και ποιο ήταν το αποτέλεσμα. **(3 μονάδες)**
- γ.** Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να καταγράψετε **δύο (2) πρόνοιες** του σχεδίου Macmillan. **(2 μονάδες)**
- δ.** Η κυπριακή ηγεσία τον Σεπτέμβριο του 1958 μετακινήθηκε από το αίτημα της Ένωσης στην αποδοχή της Ανεξαρτησίας. Με βάση το Παράθεμα Ι ή/και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε **δύο (2) λόγους** που αιτιολογούν αυτήν τη μετακίνηση της κυπριακής πλευράς. **(4 μονάδες)**

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ